

Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue
ymparistoluvat.etela@avi.fi

Viite: Lausuntopyyntö 14.12.2022 (dnro ESAVI/35250/2022)

Asia: Karsillanjärven ruoppaaminen ja pohjakynnyksen rakentaminen, Asikkala

Iso-Äiniön osakaskunta on hakenut Etelä-Suomen aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa Asikkalan Karsillajärven (Äinään Myllylammen) ruoppaamiseen ja uuden pohjakynnyksen rakentamiseen. Karsillajärvi on muodostunut Äiniönjoesta padon rakentamisen myötä. Lampi on ruopattu viimeksi vuonna 2005, jolloin siitä poistettiin lietettä 11 000 m³, korjattiin aiemmin murtunut pato lammen pohjoispäädyssä sekä rakennettiin pohjakynnys ja pengeri lammen eteläosaan. Lammen eteläpääty on sittemmin liettynyt lähes täyteen pohjakynnyksen yläpuolelta noin 2000 m² alueelta. Hankkeen tarkoituksena on ehkäistä alueen alapuoliselle vesistölle lietteestä mahdollisesti aiheutuvia haittoja sekä helpottaa tulevaa lietteenpoistoa rakentamalla uusi pohjakynnys lammen eteläosaan, lähelle aiemmin rakennettua kynnystä. Ruoppaus tehdään pääosin imuruoppauksena mutta tarvittaessa kaivinkoneella jään päältä eikä lietteen alla olevaa mineraalimaata kaiveta. Ruopattu massa läjitetään lähistöllä sijaitsevaan suppaan.

Pyydettynä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää asiakohdan hankkeesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Karsillajärven pohjoispäädyssä, noin 220 metrin päässä suunnitellusta ruoppausalueesta, sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) suojaama muinaisjäännöskohde, historiallisen ajan vesimylly (muinaisjäännösrekisterin tunnus *Karsillan mylly*, nro 1000007192). Alue on inventoitu viimeksi vuonna 2004, jolloin myllynpaikan ympäristö todettiin melko voimakkaasti muokatuksi (*A. Kehusmaa 2004. Asikkalan arkeologinen inventointi*, s. 127–128 ja 160): Entisen myllyn paikalle oli rakennettu uudehko talo ja Karsillajärveä oli ruopattu melko tehokkaasti ja siistitty ilmeisesti rantakäyttöön. Padon toiselle puolelle oli rakennettu kalankasvatusta varten tekolammet ja niihin liittyvät putket oli asennettu padon alapuoliseen pieneen koskeen. Inventoinnin aikaan myllynpaikalla oli vielä jäljellä huonokuntoinen puurakenteinen patolaitteisto. Pato korjattiin seuraavana vuonna sen murruttua.

Suunnittelualueelta ei ole olemassa ajantasaista inventointitietoa muinaisjäännöksistä, mutta kunnostussuunnitelman perusteella ei vaikuta todennäköiseltä, että lammen täydennyskunnostuksella olisi sellaisia vaikutuksia, jotka edellyttäisivät inventointitiedon päivitystä tai työn aikaista arkeologista valvontaa. Lampi on jo ruopattu useampaan otteeseen ja sen ympäristö on muutenkin melko muokattua. Myöskään lietteen läjitysalue ei vaikuta arkeologisesti mielenkiintoiselta. Työn aikana on kuitenkin huolehdittava, että lammen

toisessa päädyssä sijaitsevalle kiinteälle muinaisjäänökselle ei aiheudu vahinkoa. Museolla ei ole muuta huomautettavaa hankkeeseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Toimenpidealue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle Kurhila-Hillilän kulttuurimaisema-alueelle, joka on II Salpausselän maisematyyppiä edustava monipuolinen maatalousmaisema. Alueelle on ominaista laajat, kumpuilevat pellot ja pitkät näkymät. Maakuntakaavassa aluetta koskee suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen.* (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014) Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa eikä sille sijoitu arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai alueita.

Pieni, lammenomainen Karsillanjärvi sijoittuu alueelle, joka on maastonmuodoiltaan mäkiä ja puustoltaan peitteistä, mikä vähentää merkittävästi hankkeen maisemallisia vaikutuksia. Toimenpidealue on aiemminkin ollut nyt suunniteltavia vastaavien toimenpiteiden kohteena. Hankkeella ei ole vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön. Museolla ei ole huomautettavaa hankkeeseen rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

tutkija, arkeologi Siiri Tuomenoja

tutkija Lauri Miettinen

Tiedoksi: Museovirasto, Asikkalan kunta, Hämeen ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus